

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сант.

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 франка, — тромесечно 9 франка, — годишње 36 франка

ЦЕНА ОГЛАСИМА:

Свита огласи 0.20 фран. од петитног реда, већи огласи по погодби. Новац се подже државним кованицама и дипломатским заступаштвама.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

Пошту слаш преко Краљ. Срп. Генерал. Консулата у Солуну.

РУКОВИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ

Стан редакције Коломбо улица бр. 33 Salonique

Поједини бројеви се могу добити у Солуну код агенције „Друштва грчке штампе“ улица Булгароктоу бр. 5, близу главне поште.

Бугарска наука

Бугарски научници у служби завојевача

Наука је опште добро свију народа. Ње не истине су неприкосновене; за њу не постоје државе или народне груп; она је општа, универзална чак и онда, када се бави посебним питањима појединих народних група. Отуда наставимо на читаву литературу, која се бави често једним незначителним питањем само зато, да би се утврдила праве истине.

Али оно што важи за цео просвећени свет, ово што је постала догма свију културних људи; то не важи и за Бугаре, који су не једном документовали да за њих не постоје научне истине.

Тако на пример ту скоро је изашао историско-политички спис од Др. Р. Генова под насловом: *Русија и освајачке тежње српске* где се између осталог износи како Срба никада није било на истоку од Мораве а тако исто и у Македонији!

У књигу су приложене и тринајест историских карата чија је тенденција да се докаже како стара српска држава никада није обухватала и области источно од поменуте границе, то јест од Мораве. То је прва и главна сврха првог дела ове бугарске књиге.

Бугари су, оперишући са историским материјалом, већито избегавали првостепене изворе, служећи се вазда и критичким позацима,

које су увек задевали научним методама и том спољном формом успевају да заведу страни свет који не познаје наше балканске прилике. Но наша намера није да овде редом побијемо све неистине и научне фалсификате, којима кипте све бугарске публикације; задржаваћемо се само на теми о историском праву, на које се данас позивају Бугари.

Данашњи рат, с обзиром на наше борбе, има у себи један дубљи психолошки смисао. Ми смо се ангажовали у неравној борби са нашим вековним непријатељима истичући савремено гледиште о уједињењу целокупног српског народа, идеје које су од француске револуције, прихватили сви политички народи. Отуда су и данас сви наши савезници свечано изrekli принцип ослобођења цоробљених народа.

У старим и средњим вековима ратови су вођени у циљу завојевања туђих територија, да би то послужило завојевачима као средство економског искорисћавања појединих народа. Такав је случај са Римљанима, Византинцима, Турцима и другим народима.

То су историске епохе када је било у грубој сили завојевачевој оличено сво право и хуманост, а то ће рећи да су сви покорени народи били потпуно бесправно робље, чији је и живот и судбина зависила од њих и воље онога, који

је на власти. Доводећи ове појаве у везу са данашњим поступцима централних сила, биће нам појмљиво да схватимо ово гледиште бугарске науке која се је ставила у службу грубе завојевачке силе, кад се позива на историско право, на које се до сада није позивао ни један чек у нормалном стању, што и јречитије сведочи да у такве људе спада и сам писац поменуте расправе. Јер позивајући се на ово гледиште, он тиме и несвесно истиче да на бугарске земље имају историско-право прво Византија, а за тим Турска, чија су права освештана в ковним господством над Балканом, а у овом случају специјално над Бугарском.

И природно је да то историско право не призивају ни постојање Аустрије, која је створена на развалинама Чешке, Моравске, Пољске, Србо Хрватске, Мађарске и других држава.

Довољно је и ово, па да се констатује једна појава у бугарској литератури, која најречитије наговештава абнормалност и свих бугарских научних посленика, који су заражени од једне тешке и неизлечиве болести која је позната под именованом грандоманија.

Политичке вести

Атина. — Г. Гирс, руски посланик на италијанском двору, зват је хитно у Русију. Верује се да цар жели да му повери портфељ министарства спољних послова.

Атина. — Холандски посланик

Жугер, демантује вест, по којој би он интервенисао између грчког краља и адмирала Фурне а, ради уређења питања о предаји ратног материјала.

Атина. — Министри без прејавке везају.

Атина. — Дописник „Тајмса“ у Петрограду тврди да је оставка Стирмера произвела врло добру импресију у свима круговима престонице.

Дописник „Морнинг Поста“, тврди нам да ће г. Трепов следовати политици г. Саганова.

Грчка штампа

Крај писма г. Венизолосова „Тајмсу.“

III.

„Решење, после рата, уставног питања у Грчкој, посао је који без сумње интересује Силе из Споразума колико с политичког толико с моралног гледишта. Јер само помоћу повраћаја уставног режима који је погажен и помоћу враћања народу његовог права да сам одлучује о својој судбини, може се бити уверен да и у будуће Грчка неће престати да одржава тесне везе са Силама из

Б. Лазаревић

Са српског фронта

— Из мојих белешака —

Кајмак-чалан! — Због важности и великих нада, које су Бугари полагали на њега и утврђења на њему, прозвали су га Борисов град. То је одиста природан град. То је једно чудовиште са две главе, које су окренуте Македонији, а репом везан за планински гребен Чеганских планина: Метерис тепеси А 1800; Цемаш-јери А 1608 и т. д.

Наши су га нападали с репа,

Споразума; док, напротив, одржавањем личног режима, од кога трпимо све двадесет месеци, учиниће и спет у будуће могућим удаљење Грчке с природног јој пута и њено приближење централним царевинама.

То су циљеви борбе коју смо предузели. Желимо да се боримо за своје националне интересе уз наше природне и традиционалне пријатеље. Желимо да у колико се може поправимо зло које смо учинили својој херојској савезници, не испунивши савезничке обавезе према њој. Желимо да обезбедимо за будуће право да будемо народ слободан, који слободно одлучује о својој судбини.

Боримо се дакле управо за она начела, за која Силе Савезнице воде овај велики рат против пруског милитаризма.

У таквим погодбама убеђени смо да ће Велике Силе, које су у прошлости толико учиниле за Грчку, узети у обзир стање у коме се она данас налази, и тврдо се надамо да ће постићи циљ који имамо пред очима дајући нам материјалну и моралну помоћ која нам треба ради успешног вођења наше борбе “

Пол-Луј

Ф Е Љ Т О Н

Сава Динчић

КО СМО МИ?...

МОТО:

„Улар трже ис-ру на камена, Од другога небо се упали! Укочи се т чак у вре ова, — Подвиге се до Во ова — Мали!.....“ „Одисеја Витеза Орача.“

I.

Кад год смо се сретали с њима на улици, виђали смо их прости често прљаве и неугледне. Ако смо се упустили с њима у разговор или погодбу, наишли смо на ситничаре, незналице и готово прљаве гмизавце. Погађали су се за грош од кола дрва, за пола паре од комада јајета — читавих пола сата!

Говорило се јавно, да су прес-

тали да иду у цркву, да мрзе понове и да порезу нерадо плаћају. Из мејана и кафана не избијају, а полтронство „нокташка“, и „гласачка“ политика им испуњава живот.

Наши оmlадинци, напојена са извора савремене културе, кад загледаше у народну душу, — подигоше бич. Јер се на њиховим призмама лепо и јасно одржава зеленаштво и шарлатанство и пороци, несвојствени Великој Сло-

венској Заједници. А кад још паде Тетидина јабука заразног песимизма на народно огњиште, бич се пови и остави јасне трагове.

II.

У том нам закупа гост на врата. Осман поверова у стару врећу и осорљиво набрекну. И подуже ногу цајску да згази прљаво огњиште и рашири моћ Пророкове заставе.

Догоди се дивно чудо! Муња монарховог позива на оружје спржи дрвјке и рите на народном организму, замени их свечаним тогом смрти.

Дође рат, рат, кога се свако живи грози и ужасава, али тада као спасилац друштво.

Наша прва мобилизација беше сјајан реви наше народне војске. И чу се реч изабрзоног колена. Грунуше звона са Грачанице, за-

пева Косовка, а иснод Прилипа зарза Марков Шарач.

— Пишем ти из Маркове постојбине.!.“ гласио је почетак хиљаде писама која су долазила у Србију у октобру, пре четири године...

III.

Кад грабљиви сусед хтеде да нам претме кржаве тековине, и бади нам се својм силином дивљачке снаге — на лице, дочека га наш мртви стражар и, већ о свештаном палом размрска му зверске вилвце и једним херојским ударцем бици га на — Рида!

Сјај и слава нашег оружја стигоше до Звезда. И једна, дотле са свим непозната, оријенталска речича понесе најпопуларније име под сунцем.

Ко су они? Запита се свет са свију страна и навали на запар-

ложени Исток са напрегутим очима и разозналошћу испуњеном душом. Чак се и хладни Албион, чији је високи морал заповедао дубоко презрење на колевању револуције и немира — лубавно насмеши и — пружи нам руку!..

А народни гуслар затеже струне и одјекну:

„За Кос во — Куманово, За Сливницу — Брегалницу!..“

IV.

Заврши се војна и јунаци дођоше кућама.

Тада им почесмо друкше прилазити. Загледали смо их са свију страна, а неки су им чак и пипали ране. Разозналим оком смо покушавали да назремо тајну истинске величине и лепоте; али то остаде тајна и за научнике.

облаку лакта — чалин је турска реч и значи лакатна кост — издиже над свима осталим висовима као кајмак на млеку.

Кајмак-чалан је требао да буде Бугарима оно што је за Французе био Верден. Кајмак-чалан је у вези са Старковим Гробом и (Рогатицом), требао да затвори врата за српску Македонију. То је један међусобно везан систем јаким природних утврђења — градова, које су Бугари модерним одбранбеним средствима и одличним путевима за брзу комуникацију, подигли на степен формалних тврђава.

Кад човек све те положаје прегледа, не треба да буде стручан па да увиди колико су они за Бугаре били важни! Човек се мора чудити подједнако и онима који су их нападали и узели и онима који су их напустили. Ја кажем напустили. Не, то је погрешно. Кајмак-чалан нису Бугари напустили. Бугари су ту остали. То сведочи бојно поље и ровови који су пуни лешева тако, да т. р. нема где гзавити. То је разбојниште — погибија Бугара па и Срба, које треба видети, јер се описати не може.

Па, ипак, покушаћемо да дамо једну бледу слику.

Најпре сам обишао »Сиву Стену.« То је она мања глава ове грдне двоглаве аждаје, која се зове Кајмак-чалан. То је костурница нашег добровољачког одреда. С тога је Сива стена прозвана и »Крвави Камен.« Ја ћу покушати према ономе што сам на лицу места видео и ономе што сам чуо, да представим ову погибију онако како сам је ја у мојој илузији себи оцртао...

Седамнаестог септембра освајачу је прилично топао, али облачан, без сунца, дан. Југозападни ветар гонио је облачке скривајући врхове Кајмак-чалана и Старковог Гроба. У ваздуху осећала се влага — предзнак кише. Велики сури орлови и црни као зифт гаврани, облетали су ниско разбојништа поплашени пуцањем артиљерије.

Већ од 6 сах. отпочела је ка нонада јаче но обично, готово на целом фронту. На левом крилу код Крушегара дјејствују, из самог села, две наше батерије. Непријатељ их тражи, али туче свуда село, само не батерије. На фронту Савич наређена припрема за напад. »Час и време напада

На саборима и светковинама даваше се јунацима почасна места. Певало им се и причало о њиховим подвизима и њиховој слави. И свој поглед не смедосмо оставити сами на себи, у друштву јунака.

А народни гуслар затеже струне до тачке пуцања!.

У.

У том моћном и грабљиви завојвач баца на једну карту — све. Упали свет — за славу.

И горд са снаге и величине баца сјајно опремљене армије и диже циновску ногу да гзави немирног суседина.

И рикну Цер и одјекну свет! И изасланик запада посла телеграфски извештај својој и Аски-товој Отацбани:

»Дођох, вадек в скамених се! Вадек војнике у шубарама и ше-

саопштиће се...« гласила је заповест.

Са врха Кајмак-чалана Δ 2525 чине се припреме за напад на »Сиву Стену« где се непријатељ још задржао. Стрелачки стројеви се спушта окомитом и ста новитом падином, са виса Кајмак-чалана. Кроз наменачну ма-

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Француски коминике

Париз, 17. нов.

Одбијен је бомбама један немачки напад на једну малу француску предстражу код »Мртве Девојке«.

Артиљеријски дуел јужно од Соме и на секторима Биаша и Пресоара. Јака артиљеријска борба на сектору Дуомон — Во.

Солунски фронт (задоцнио). На левој обали Вардара енглеске су трупе имале успеха против непријатељских ровова код Мачукова.

Источно од Црне Реке српске су трупе заузеле један вис северо западно од Груништа. Оне су одржале вис и поред жучних напада Бугара и Немаца, који су претрпели тешке губитке постигнувши никакав резултат. У области северо источно од Битоља, зуавске трупе заузеле су, после јаке борбе, један брежуљак источно од коте 1050. Северно од Битоља воде се огорчене борбе. Савезничке трупе напредују ка коти 1248, коју непријатељ брани са огорчењем. Италијанске трупе напредују такође у планинској области Гроша-стене.

Румунски коминике

Букурешт, 17. нов.

На северном и северо-западном фронту интензивно бомбардовање артиљерије на целом фронту. Одбијен је један непријатељски напад у долини Прахове.

Западни фронт. Ситуација непромењена.

Јужни фронт. Дуж Дунава пушкарње и канонада нарочито код Олтенице.

У Добруци се ситуација није променила.

Енглески коминике

Лондон, 17. новембра.

Одбили смо један непријатељски напад јужно од Неф Шатела. Један је непријатељски напад источно од Каренси пропао. Ми смо предузели да нападамо источно од и заробили 21

глу, која се час подвже час застире положаје, севају топовски пуцњи и распорскавање граната и шрапнела. Као фангома промичу преко села добровољци под заштитом магле. Са »Сиве Стене« пуцају пушке и митраљези без циља — у маглу...

— Наставиће се —

војника. Непријатељска је артиљерија тукла Геденкур и наш фронт на обема обалама Анкира. Наша је артиљерија бомбардовала непријатељске линије у шуми и северо-источно од Армантијера.

Италијански коминике

Рим, 17. нов.

На целом фронту обична артиљеријска борба, интензивнија у зони источно од Горице и поред рђавог времена.

Тачно гађање наше артиљерије је омело је покрет непријатељских трупа у долини Фрижиде.

На Карсу, радови око утврђивања полажаја настављају се.

Наша артиљерија и делања наших патрола омеле су активност непријатеља.

Пропаст 2 цепелина

Лондон, 17. новембра

Званично се саопштавају напредне појединости о обарању два цепелина на енглеским обалама. Један од њих, који је летео над сев. ист. обалом оборен је над морем. Он је пао у пламену 6 минута, пошто је опажен. Његово падање, осветљено пројектовима посматрано је са 30 миља даљине. Други цепелин оборен је у зору и пао у пламену у море, пред једном великом обалском вароши. Оборен је после 20 минута бомбардовања. Хиљаде лица посматрале су са обале приказ.

Румунска ситуација

Лондон, 17. новембра.

Сви телеграми из Букурешта тврде, да су румунске трупе успеле пре напуштања Крајова да евакуишу сав ратну материјал па чак и тешку артиљерију.

Уосталом, званични коминике немачки изјављују да су аустро-немачке трупе од Оршаве до Александрије заробиле 1200 Румуна и 3 топа. Важно је да меридавни војни и политички кругови Енглеске, Француске и Ру-

сије много оптамитивчије схвата ситуацију, него они, која је не знају.

110.000 Руса у Румунији

Атина, 17. нов.

У војним савезничким круговима кружи вест да ће 110.000 Руса отпутовати са неког фронта у Русију да појачају Румуне.

Енглески шефови

Лондон, 17. нов.

Лорд Дерби, енглески министар војни изјавио је у Горњем Дому, да ратни савез има потпуно поверење у сер Дугласу Хејгу. Он је рекао: »Ми имамо јединство два човека, то су сер Дуглас Хејг, који командује на бојном пољу и сер Виљем Робертсон, шеф генералштаба, чија се стручност и може достићи. Једнодушна је жеља министарства војног, да се планови и схватања ова два човека потпо-могну и тиме осигура успех нашим армијама«.

Одликван Хецендорф

Амстердам, 17. нов.

Карло VIII, нови аустро-угарски цар одликовао је бив. шефа аустројског генералштаба генерала Хецендорфа војним крстом Марије Терезије и титулом маршала.

Са румун. фронта

— Борба са огромним теронским тешкоћама —

Лондон, 17. нов.

Из Будим-Пеште јављају Морнинг Посту, да је један мађарски официр, рањен у Молдавији и евакуисан у мађарску престоницу изјавио, да се борио наизменице на руском и талијанском фронту, али да није није наишао на такве тешкоће, као на румунском фронту, дуж ових страшних превоја и долина румунско-мађарске границе.

Шуме су тамо густе и мрачне. Извиднице ушле једва неколико метара, а већ изгину од ватре топова, скривених иза густих редова дрвета. Готово никад патроле нису успеле да се врате у своју базу. Немачки командант послао је ономад, на једном месту, у извидницу целе баталоне и Немци су се погубили у овим шумама мислећи, да свуд око себе имају непријатеља.

Шуме на румунској граници пуне су дивљих животиња, нарочито мецеда и вукова. Непрајатељске трупе врло су често принуђене да се пред чопорима ових зверова даду у дивље бегство. А кад-кад, борбе против људи престају и почињу против животиња.

ИЗ ЗЕМАЉА ПЛАЧА

Страшна оскудња у Сарајево

Колика је и каква је оскудња животних намирница у Сарајево, најлесше илуструје ова белешка сарајев »Боснише Пост«: »Јуче је био за Сарајево велики дан. Продавао се кромпир, па још по максималној цени (не каже висину цене). Само се по себи разуме, да се овај догађај осетио, јер су се људи већ зажелели кромпира, а кад су сазнали да за Сарајево одређена количина кромпира износи по три килограма на особу месечно, онда је услед тога сваки кромпир добио десетороструку вредност. Јуче је дакле на градској станици био сиван промет. Али на жалост наши стражари немају ни мало организационог талента. Све се гура око вагона и меша међусобно, а само мали део успева да дође до циља, и то јачи и спретнији. Ко се не уме наћи, тај оде празних руку.«

Забрањене књиге

Загребачки судбени сто забрањивао је свеску 10 »Хришћанске књижнице«, која је изашла 1904. године у штампарији Мила Маравића у Загребу под насловом Крсно Име, јер њена садржина изазива злочин буђења.

Бан је, на основу изузетних овлашћења за време рата, забрањивао још и ове свеске Хришћанске Библиотеке и наредио да се одмах избаце из школских књижница:

Тешка је децо клетва родитељска, свеска прва;

У чему је најлепше наслеђство за децу, свеска цета,

Не укради, свеска осма;

Не лажни, свеска девета.

(Du Dra 12-X).

Ако овако потраје, онда ћемо ускоро доживети да његово апостолско величанство Карло осми забрани и избаца из српских књижница и храмова још и свето писмо, катахизис и остале црквене књиге, пошто и ове садрже у себи бунтовне елементе који подсећају тамошње Србе на велико-

ширима, у пола голе и босе. Познадох људе, кад улазе у ред — богова. И ако се никад људска битка не може назвати сјајном и славном ову треба назвати Омирском!...

Цео свет упре очи на фамозни Исток...

А хвалисави Голијат, поражен и посрамљен баца по други пут гвоздене фаланге у безброју! Вринуше шумне планине и голи кршеви, Гучево, Борања и Јагодна. Застења мали Давид, али се прибра.

И засветли нож, рикну бомба и Голијат се сурва преко Дрине!.

А усхићени народи подигоше запрепаштене главе, а њихова штампа удари суперлативом у звонару — славе!...

Тада у безумљу, с крвавом пеном на устима и догле невољеном снагом и по трећи пут се устре-

ми Голијат Запуцаше Давидове кости али он не пусти гласа. Крвавећи и љубећи сваку стопу земље повлачио се гудурама и брдима. Заплакаше пријатељи и суседи и припремише опело херојском — Давиду.

У том Давид прибра све снаге. Исправи се Рудник и рикну снагом горостаса: »Стој!« Ужасни одјек проломи ужичке планине и стократно се понови на Космају и Авали, а Дрина, Сава и Дунав закрљаше под теретом диновске лешине, громовити удар срушеше!..

Потамни слава Атине и Спарте и Термидили подигоше у чуду главу. А сјајна боговска породица пренесе престо с Олимпа на — Рудник!...

VI.

— Али моје писмо рече на (кроз) уста човека:

»Брата — крвника се чувај! Од њега ћеш страдати и пропштати, и узалуд ћеш преклињати мртве да ти направе места у гробовима до себе. Ни та црна жеља неће ти бити испуњена!«

И зби се.

Сам Антикрет се диже да освети демона. Отвори тартар и посла све громове и ватре на Малену Земљу!

Појрча сунце, али се сав бес остави на вратима, задржаше га тврде кости хероја — Мученика, ко сјајни штитови Леонидних другова милионе стрела отровних побеснелог Кееркса!..

Виде пропаст и сам Антикрет па пружи руку — Кавну. А кад Кавн подеже нож с леђа, сунце окрете лице од Земље..

Заплакаше се дивне горе и цветне њиве српске. Шкрипа

костију испуни таму и пустом!..

VII.

Тад дивља Албанија отвори недра мученику — човеку, који је имао противу себе и природу и људе, и звери и воде и глад и жеђ! Пред остатком хероја, с просјачким палицама, у грозним ритам елита Српства затрми море, о коме је толико и тако дуго сањала.

И људи и жене и деца свих доба и узраста напунише кости-ма кршеве Албанске. Умирало се без ропца и ћутом.

VIII.

Дивно крфско поднебље тридесето дневном кишом оплака

морску идеју како би то најрадије волео да каже загребачки судбени сто.

Циљ балканског рата

— Велики Савезнички напори —

— Париз, 17. новембра.

Непријатељ, озбиљно појачан групама из Добруде, развија оторчене напоре да се одржи на својим положајима сев. од Битоља бомбардујући по својој старој навики настањене делове вароши.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Море руске владе.

Из Петрограда јављају да је нови председник министарства наредно да се одмах испошље на румунски фронт врло јак контингент руских трупа као појачање. Рускоје Слово публикује, један званичан коминике објашњавајући основе руске политике за време рата. Русија има за првобитни циљ да продужи борбу док се не постигне жељени резултат.

Руска се влада решила да приди у најкраћем року једну серију мера финансијске и политичке природе и да реорганизује све службе у позатини.

Дакле, руска ће влада верно следовати политици коју је Саконов, бивши министар спољних послова, водио.

Дописник «Морнинг Поста» у Петрограду јавља да је г. Гирс, посланик у Риму, наименован за руског министра спољ. послова.

Војин Поповић.

Циљовник Војин Поповић, чувени комитски вођа «Војвода Вук» пошљено је славно у последњим борбама. Тело пок. Војина пренеће се у Солун ради сахране. Слава пок. Војину и Богу да му душу прости!

Велики концерат.

Данас, увече у 9 часова приређује оркестар краљеве гарде концерат у сали «Синема Пате» са следећим програмом: I) 1. Росини... увертира за оперу «Вилем Тел»; 2. Бродил... «То беше само сан» Урбан.. Ђурђевка; 3. Григ... «Пер Гинт» свита (1. Свитање; 2. Осина смрт; Анитрина игра; У дворани горског краља). II) 4. Дворжак — Думки — трио; 5. Бинички — Еквиноцио — увертира; 6. Чајковски — Фантазија

Савезничко напредовање је веома важно с обзиром на савладаче тешкоће. Немци превлаче трупе из Мале Азије дуж жељезне пруге од 1190 км., да би их бацили на европске фронтове.

Нема сумње, да ће Немци покушати да још више развију у потребу људских снага из Мале Азије.

Заузеће Битоља значи први корак у предузећу, коме је циљ одсецање централних држава од овог рудника људске снаге. Ниједан напор неће се пропустити да се овај резултат постигне.

из опере «Пикова дама»; 7. Сен Саенс... Игра мртваца; 8. Чижек... Из српске шуме и луга. — Почетак у 9 час. увече. Цене су: ложе 50 драхми, партер и балкон 5, амфитеатар 3, галерија 2. Чист приход намењен је сиромашном и невољном становништву у Битољу.

Још нешто заосталих карата могу се добити у француској књижари и у вече на каси.

Помоћ општин. председницима и деловођама.

По предлогу г. министра унутрашњих дела, краљевска је влада нашла могућности да помогне и све општинске председнике и деловође. Њима ће се за овај мах дати по 50 драхми, односно франака, и то војним обвезницима преко њихових команди, а избеглицама преко финансијских делегата.

Нека је хвала надлежним што су се сетили ових важних и за служних јавних службеника.

Пронађена сумаренска база

Према вестима из Самоса, опажен је један немачки сумарен око 11 часова у вече близу острва. И ако су чувари обала одмах известили о томе енглеску флоту, сумарен се загнурио у море и изгубио се.

Пронађена је на обалама база за снабдевање, коју је, установила, без сумње, влада Скулудиса и Гунариса. Власти у Самосу повеле су истрагу.

Грчке избеглице.

Целокупан број грчких избеглица који су смештени у Македонији износи 120.000 од којих су 70.000 на Митилени, Хиосу и Самосу. У Солуну има око 33.000 грчких избеглица.

Коминике адмирала.

Атински листови јављају да је адмирал Фурне објавио један коминике, у коме је јавио да мирни становници немају ничега да се боје пошто су предузете мере само да се осигура мир.

Поседнут универзитет.

Из Атине саопштавају да су одреди грчких моринаца поселили јуче у вече универзитет. Предавања су укинута.

Протест.

Из Атине јављају да је пресбиро публикувао текст протестације коју је влада упутила неутралним државама.

Благодарност.

Оператору енглеском мајору г. д-р Хејеру Хосеку,

Поштовани и цењени Г-не, Сматрам за највећу част и ореку што вам овим путем могу изјавити своју благодарност на вашем велком труду и брзој помоћи коју сте уложили приликом операције 2. ов. мес. око мене (руке) и спасли ми живот који ми је био тога момента у питању.

Увек ћу се сећати племенитости Ваше и вашег помоћног особља, као и племените г-це Ханем Мен, и вечно ћу вас чувати у упомени 38

Кап. П. кл. Љубомир С. Двцећ

Извештај из Србије

Мику Петровића доктора, из вештавају сестре, Шабац, да су му деца и оне здраво; од њега су два пут примили новац, који ми је у ово време врло потребан. Прва им је сума стагла баш на Батин дан.

Сретена Петровића мајора и Мал. полиц. комесара, тражи Јулија Хумбертова, Женева бургде тур 27.

Др. Милана Петровића извештава Марја, Св. Саве 28 да су сви у Б. и Нишу здрави. Зету Штерићу да јави да је у Јуну добио снага.

Милана Петровића, телеграф. траж фамилија преко Антоана Шарчића, Брђане.

Милану Петровићу јавља Мица да је ујак умро у Матровици, да Драга и Илија пошљу одмах новаца и извести за Слава, Перчете и Стеву Јановљевића.

Миленко Петровић из Мешева да се јави својима. Сви су

здрави.

Милена Петровића машинисту војног купатла, тражи ма ти Спасенија из Раче, преко Н. Митковића.

Милоша Петровића тражи жена Лепосава из Звончаце.

Михаило Петровић из Ђуприје, да се јави својима. Његови су здрави.

Никола Петровић, капетан да се јави жени Ани Н. Пазар, она је са мамом и сестрама здраво.

Перу Петровића, хотелијера из Ковиљаче, извештава Дана Боре Ристића, Зорина 62, да јој је јавио Мутимир Маретић из Винковаца, да је дао његовог сина Миљка на занат у Брод.

Петра Петровића тражи сестра Милица из Аранђеловца.

Радилицу Петровићу, инжењеру пор. јављају мајка и сестра Цвете Панић са ћерчицом Лепосавом да је Цвета примила 148 кр. и 85 фр. Нек у мањи мајци бриге и нека се јавља. Нека јави о теткиним синовима. У Пожаревцу и Београду сви њихови здраво. Душан у Одеси; нека га извести о њима јер они немају с њим везе, као и о његовој ћерци Лепосави којој је већ шести месец и о којој он незна.

Радомира Петровића из Цветовеца и Милоша, Животу и Чеду траже породице.

Радомира Петровића учитеља из Златара тражи одговор. Сви су здраво.

Последње вести

Са нашег фронта

— Српски званичан извештај — Солун, 17. нов.

16. новембра вођене су локалне борбе, које су у пределу Груништа биле веома крваве. Ту је нашо херојску смрт, на челу своје јединице, неустрашиви пуковник Војин Поповић.

Савезници за Румунију

Лондон, 17. нов.

Одговарајући на питање сер Е. Кривелса, односно помагања Румуније, г. Бонар Ло је изјавио да Савезници чине за Румунију све, што је у њиховој власти.

Енглеска и Грчка

Лондон, 17. нов.

У енглеском парламенту упућено су три интерпелације британској влади, да

ова довољно не потпомаже напоре пријатеља Грчке. Одговарајући на њих лорд Ццил је оспоравао истинитост тих навода и рекао је: «Велика Британија ради у томе питању сагласно са својим Савезницима и држи се споразума, који је регулисао ј днудушно донете одлуке од Савезника. Британска дипломатија, у својим изјавама грчкој влади говорила је у име свих Савезника. Она није могла усвојити лично држање; коме остале савезничке силе не би следовале. (Радио).

Руски коминике

Петроград, 17. новембра

Западни фронт. — Западно од Риге, Немци су са две чете предузели офанзиву али су били одбијени.

Јужно од Риге, Немци су употребили загушљиве гасове који ни су успели. Тукли су наше положаје са загушљивим гасовима.

У области села Џиниача и реке Бистрице, наше су претходне јединице нападе једну непријатељску чету коју су разјурале и заробиле доста војника.

Кавкаски фронт. — Један непријатељски одред заузео је Адрамед на десет врсте јужно од Вана.

У правцу Хамадана активност извиђача.

Румунски фронт. — На фронту у у Трансилванији није било догађаја који би променили ситуацију. На дунавском фронту ништа значајније.

Петроград, 17. новембра.

На карнатском фронту, наши су одреди заузели висове ра две врст источио од Веркете. Заробили су два официра а 98 војника. У области Вакорке, наше су трупе зазеле коту на десет врста југозападно од овог места и заробиле су доста војника. У области Кирлибабе, наше су трупе зазеле висове Карлибабе и приморале непријатеља да напусти положаје. Заробиле су 11 официра и 700 војника, заплениле 6 митраљеза и бомбе.

Јужно од Кирли Бабе у долини Довтране заузели смо све висове јужно целог нашег фронта.

Саопштења

Да изволе предстати оvd. Ген. Консулату ради извесног саопштења: г. г. Владимир Сретеновић учитељ по бр. 3377; Стараоци заоставштине пок. Лазара Игњатовића бр. службено; Нишлић, депешом саопштење.

грандиозну трагедију српску. А Видо. —

Море беше милосрдније и шину срдитим валовима обале немилосрдне земље, и зашуми тужну песму као опело трагичном народу, који пређе толике земље и нигде не остави кости, већ их донесе да преда њему хладном и нидознатом...

И све прође...

И дивно поднебље се мило осмехну на големог мученика, док се он опорављаше, залечивши ране и узимаше ново оружје! Затим запливах широким морем, јер и последњи сусед и савезник затвора врата испред лица Србиновог!

И једнога августовског јутра, у сјајној спреми, са шлемовима омањене земљане боје на глави са још светлијим оружјем у руци појавише се на гласовитом Кај-

мак-чалану и закуцаше на врата Србије!..

Тевтонски коминике јави: — «Ништа нарочито ново у току данашњег дана! Забележи ћемо само појаву Срба на македонском фронту, али је та грмија тако ситна бројно, да је безначајна као појава!»...

XI

И забележише! Каин забележени језовитим потоцима крви и горама од костију својих појаву осветника!

Уралански удар: ц паде на тврду двљачку лобању, и мозак попрска снежне врхове далеке Бабуле!..

Издахну издајник пре него што се освести, одакле га удари гром. И Кајмак-чалан се засмеја трозовитим смехом, од кога се заледи крв у жилама демонском Кајзеру.

И још једном октобар записа велики датум истим словом.

Дојурише Тевтонци да спасавају капије Истока. Најсјајније војсковође доведоше најславнију војску и донеше свету чувено оружје...

Ударац се понови. Паде као страшни део заслужене одмазде. Прска шлем, вршите засићени елементи и шаљу високо у ваздух камено комађе; пали се ноћ! Казаће нам јутро свршетак приче. Јер...

— Моје писмо каза на свршетку, на уста човека:

«Кавна ће содом прогутати, а на твојом ће огњашту планути свети огањ, и биће видело свету!» — Ти ћеш позивати мртве речима:

— «Устајте из гробова, млади! Устајте да поделимо бескрајну

радост новог живота!»..

И мени се чини да већ чујем тирадску апострофу народног песника:

— «Битоље горди, капије отвори!»...

* * *

Људи, Срби, ко смо ми? И како то да се до сада међу собом нисмо познавали?!

Кад се цео свет довољно о нама питао, нек нам допусти наша скромност да и сами упитамо:

— Па заиста, ко смо ми? 22. окт. 1916. г., Војнаште.

ПОШТА

За Србију

— Никола Васиљевић јавља жени Неранци и мајци Љубици да је здраво.

— Ђорђе Ђорђевић јавља својој оцу Витомиру Ђорђевићу да је с братом здраво.

— Настас Игњатовић јавља овој оцу Радисаву Игњатовићу у Стадају да је жив и здрав.

— Владимир Протић свешт. јавља својој жени Катарини и леци, и родитељима у Лаповљу, окр. ваљевски, да је здрав с Драгољубом и Душаном.

— Живота Лазаревић писар I кл. из Крагујевца, моли Црвени Крст у Крагујевцу да извести његову жену Зорку Лазаревићку, Палилула број 11 да је здраво. Обрад је умро, Драгослав је у Француској, за Миломира незнам ништа, твоји су сви здрави; са Василијом смо заједно, Станимир умро. Моли за одговор истим путем.

ВЕЗУВИО

ВИНО ИЗ ВИНОГРАДА
са везувске лаве
-- КЉУЧА КРВ КО ЛАВА --
ЦРНО И БЕЛО

у буралима и на крчму, у ма-
гацину Ираклијева улица бр. 7—
сокачић.

Дрогерија Гуслар
15—20

Велико Стовариште
Г. Ј. Карвонидеса
улица Смерос б.
КОЊАКА, ВИНА и других
артикала.
Најсоцијалнија услуга. Цене су
вело умерене. 26-

и Акуљи и Комп.

СОЛУН, Масуза Хан бр. 6.
преко пута енглеске вој. поште
Врше пренос колима и са љу-
дима.

Позната фирма својом солид-
ношћу код свих већих српских
трговачких кућа, чији су дуго-
годишњи преносници.

Препоручују се свима срп-
ским трговцима и приватним ли-
цима са својим солидним, бр-
зим и умереним радом.

Атинска Банка

има част известити публику, о-
фицире и војнике, као и српске
избеглице да је отворила јелву
Филијалу

у дну улице која чини угао са
„Грчком Народном Банком“, а
према улици Венизелос.

По споразуму са Министар-
ством Финансија Краљ. Србије,
ова филијала узела је на себе
поштом новача њиховим поро-
димама у Француској, Алжиру,
Тунису, Русији, Корзици у сви-
ма француским колонијама, у
Швајцарској, свима Савезничким
и неутралним земљама, као и у
главним варошима Србије.

Филијала је узела на себе и
следеће банкарске операције:

Куповину и продају стране
монете, емисију кредитних пи-
сама; налоге за исплате у свима
варошима Грчке, Европе и пре-
коморских земаља; берзанске на-
логе и исплате купона итд.

Сем тога, по налогу „Српског
Црвеног Крста“ примила је на
себе депоновање новчаних при-
лога који су му намењени.

Д-Р АЛЕКСАНДРИДЕС

специјалиста за унутарње
бо лести. — Управник болни-
це за заразне болести

Поткожно убризгавање Нео-
саливарана као и новог фран-
цуског препарата „Galyl“ про-
ставу свфалиса.
Прима сваког дана од 11—12
пре и од 5—6 по подне у фран-
цуској апотеци уд. Франк бр. 35
— у згради француске болнице
— а од 2—4 по подне у својем
стану улица престола, наслед-
ника Ђорџа бр. 35 — упоредно
уд. са булеваром краља Констан-
та 39—

Д-р АЛБЕРТ ГАТЕЊО

ЗУБНИ ХИРУРГ
Дипломираног од Медицинског
Факултета и Школе за зубно
лекарство у Паризу.
Савршено лечи уста и врши
све модерне зубне радове за
3—4 дана.
18-то годишње иекуство
34 уд. Венизелос, 147 уд. Ег-
натаја. 53

РЕКС

Фабрика цигарета — Јану-
каки Протопапа

Рекс се зове нова марка ци-
гарета горње фабрике. Зове се
тако јер је то краљича свих

других марака својим одличним
квалитетом и особитим укусом
и финим мирисом.

Препоручујемо цигарете Рекс,
Рекс, Фос, Авга и Кириа, које
се могу добити у свима продав-
ницама дувана 48—

Нова Књижара

МЕШУЛАМ и МАТАРАСО

43 улица Велики Алексадр 43 — Солун.

Велико стовариште свију канцеларијских потреба. Про-
даја ангро и детаљ.

Препоручује се свима надлештвима и канцеларијама.

Цене најумереније. 35— —2

Најбоље и најкусније су



Улица Франк 31 35—30—2 Солун.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос Кири	Див. 1.—
„ Губок	„ 0-80
„ Јаки	„ 0-65
„ Афрос	„ 0-50

82—

Посетите и купите у Солуну све намирнице у најстари-
јој и најпривлажнијој радњи

Колонијално-деликатесне робе

В. МУСИО

ОСНОВАНА 1860. ГОД.

Улица Булгароктон бр. 6 у близини Централне Поште.

ОГРОМНО СТОВАРИШТЕ:

Свих врста конзерви, Сардина, риба итд. Кондезованог млека.

Велики избор свих врста француских вина, ликера, ко-
њака, шампања итд.

Из првих фабрика: бонбона, посластича, чоколада, бис-
квита, разна теста итд.

Најфинији сејтти, путер. Свеће „Аполо“ и „Фуршије“.

Сапуни и парфимерије првог квалитета.

Разне минералне воде. Боја за обућу итд.

ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ И УТВРЂЕНЕ

Сва је роба јевтинија но ма у којој другој радњи.

Продаје на велико и на ситно. 78—

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0-50, 0-75 лепта и 1 драхме

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу „Атлас“ киоск „Бела Кула“
ФАБРИКА УЛ. Ц. ФРАНК БР. 48—80

104—

Најстарија и највећа радња у Солуну

Нове помодне робе

МЕРКАДО ЈЕСИД

улица Венизелос бр 31.

Приспеле су огромне количине МЕКИНТОША за господу
и даме, за г. г. пешадијске и коњачке официре

„IMPERMEABLE“ енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА

По пени које искључују сваку конкуренцију.

Велики избор женских палета-а од плиша, штофа и т. д.
најелегантнији крој по последњој париској моди.

Ове недеље приспели штофови за костиме, велике шарине
од шевиота, габардина и т. д.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ. 21—16

СИНОВИ Г. А. БРЕРА И К^о ДТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бижутерије, мириса, чипака, пантле-
платна, мушема. Париских артикала, женске
конфекције, гвожђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој пени.

Српско Трговачко Друштво А. Д.

из Београда.

— СОЛУН —

Мисир Чарши бр. 3. (Спробу Централне Поште
у згради Хотел „Слободе“—„Liberté“)

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове
Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Србију,
Швајцарску и св. Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се упућује поштанским
упутницама у свима монетама.

Уз сваку пошталку треба нам јавити тачну адресу коме-
ма новац да се упути.

Прима новац на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно. 37 — УПРАВА.

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите само
цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложби
у Филаделфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито „Миродато“ и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 39—90

Један од најудобнијих и најзанимљивијих варијете-а
у Солуну јесте

„ГЕТЕ“

који се налази на кеју, у близини „Беле Куле“

Програм је врло одабран са много занимљивих та-
чака. Сала је пространа и одлично осветљена.

Пиња су од најбољих француских и енглеских ма-
рака. Оркестар одличан.

После варијетеа кабаре

зато сви у „ГЕТЕ“

Саопштеммо р. ђацима и приватељима, да је наш нај
милији, најмилији брат

† Бошко П. Јездић

резервни коњички поручник — учитељ
погинуо на бојном пољу на Светог Аранђела ове год.
Солун, новембра 1916. Ожалошћена браћа:

Љуба Јездић, адв. и рез. поручник
Ђура Јездић, трговац и војник.